

Siêu âm cấp cứu sản phụ khoa bệnh lý nặng tại giường: “Con mắt thứ hai” trong hồi sức hiện đại

Trong bối cảnh cấp cứu sản phụ khoa, mỗi phút trôi qua đều có thể quyết định sự sống còn của người bệnh. Những tình huống như tiền sản giật nặng, thai ngoài tử cung vỡ, băng huyết sau sinh, xoắn u buồng trứng hay sốc nhiễm trùng sản khoa, ... đòi hỏi chẩn đoán nhanh, chính xác và can thiệp kịp thời. Trong chuỗi hành động đó, siêu âm tại giường (point-of-care ultrasound - POCUS) ngày càng khẳng định vai trò như một “con mắt thứ hai” của bác sĩ lâm sàng, giúp rút ngắn thời gian ra quyết định và cải thiện tiên lượng bệnh nhân.

Siêu âm tại giường – Xu hướng tất yếu trong cấp cứu. Khác với siêu âm truyền thống cần di chuyển bệnh nhân đến phòng chẩn đoán hình ảnh cụ thể là phòng siêu âm ở tầng trệt tại khoa Cận lâm sàng – Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang, siêu âm tại giường cho phép thực hiện ngay tại khoa cấp cứu, phòng mổ, phòng hồi sức hoặc thậm chí tại phòng sinh. Điều này đặc biệt quan trọng đối với các bệnh nhân nặng, không ổn định huyết động, không thể vận chuyển an toàn. Với sự phát triển của các máy siêu âm xách tay nhỏ gọn, độ phân giải cao, bác sĩ sản phụ khoa và hồi sức có thể nhanh chóng đánh giá tình trạng ổ bụng, tử cung, phần phụ, dịch tự do, tình trạng thai và các biến chứng cấp tính chỉ trong vài phút.

***Ứng dụng trong các bệnh lý sản khoa nặng**

– Một trong những chỉ định điển hình của siêu âm tại giường là phát hiện thai ngoài tử cung vỡ. Hình ảnh dịch tự do trong ổ bụng kèm theo không thấy túi thai trong buồng tử cung là dấu hiệu gợi ý quan trọng, giúp bác sĩ nhanh chóng chỉ định phẫu thuật, tránh nguy cơ sốc mất máu.

– Trong băng huyết sau sinh – nguyên nhân hàng đầu gây tử vong mẹ – siêu âm tại giường giúp đánh giá tình trạng tử cung, phát hiện sót nhau, đờ tử cung hay tụ máu trong buồng tử cung. Nhờ đó, hướng xử trí được xác định nhanh chóng: dùng thuốc co hồi tử cung, can thiệp thủ thuật hay phẫu thuật. Ngoài ra, trong các trường hợp nghi ngờ nhau tiền đạo, nhau cài răng lược hoặc vỡ tử cung, siêu âm tại giường đóng vai trò hỗ trợ định hướng ban đầu trước khi có các phương tiện chẩn đoán chuyên sâu hơn.

*** Ứng dụng trong bệnh lý phụ khoa cấp cứu**

– Ở lĩnh vực phụ khoa, siêu âm tại giường đặc biệt hữu ích trong chẩn đoán xoắn

Siêu âm cấp cứu sản phụ khoa bệnh lý nặng tại giường: “Con mắt thứ hai” trong hồi sức hiện đại

buồng trứng - một tình trạng cấp cứu cần can thiệp sớm để bảo tồn chức năng sinh sản. Hình ảnh buồng trứng to, giảm hoặc mất tưới máu trên Doppler là dấu hiệu quan trọng.

- Các trường hợp u nang buồng trứng vỡ, xuất huyết ổ bụng hay áp xe phần phụ cũng có thể được phát hiện nhanh chóng thông qua siêu âm, giúp bác sĩ phân biệt nguyên nhân đau bụng cấp và đưa ra quyết định điều trị phù hợp.

Vai trò trong hồi sức và theo dõi bệnh nhân nặng

- Không chỉ dừng lại ở chẩn đoán ban đầu, siêu âm tại giường còn là công cụ theo dõi diễn tiến bệnh. Trong sốc mất máu hoặc sốc nhiễm trùng, siêu âm giúp đánh giá tình trạng dịch trong ổ bụng, chức năng tim, thể tích tuần hoàn, từ đó hỗ trợ điều chỉnh truyền dịch và thuốc vận mạch.

- Đặc biệt, các kỹ thuật như FAST (Focused Assessment with Sonography for Trauma) đã được ứng dụng rộng rãi trong cấp cứu đa chấn thương và hiện nay cũng được điều chỉnh để áp dụng trong cấp cứu sản khoa. Ưu điểm vượt trội và tính an toàn Siêu âm là phương pháp không xâm lấn, không sử dụng tia ion hóa, an toàn cho cả mẹ và thai nhi. Thời gian thực hiện nhanh, có thể lặp lại nhiều lần, chi phí thấp hơn so với các phương tiện chẩn đoán khác như CT hay MRI. Bên cạnh đó, việc bác sĩ lâm sàng trực tiếp thực hiện siêu âm giúp rút ngắn thời gian chờ đợi, tăng tính chủ động trong xử trí và giảm phụ thuộc vào các khoa cận lâm sàng.

Siêu âm cấp cứu sản phụ khoa bệnh lý nặng tại giường: “Con mắt thứ hai” trong hồi sức hiện đại

Hình ảnh bác sĩ khoa Cận lâm sàng siêu âm cấp cứu tại giường cho sản phụ có thai #35 tuần, tiền sản giật nặng tại phòng cấp cứu Bệnh viện Phụ Sản Tiền Giang.

Với sự phát triển của công nghệ, siêu âm tại giường ngày càng trở nên nhanh chóng và chính xác hơn, giúp nhận diện hình ảnh và gợi ý chẩn đoán. Các thiết bị siêu âm kết nối với điện thoại thông minh cũng đang mở ra khả năng ứng dụng rộng rãi hơn, đặc biệt tại Bệnh viện Phụ sản Tiền Giang siêu âm tại giường vẫn đang được tiến hành hàng ngày, hàng giờ giúp nhanh chóng cấp cứu các ca bệnh sản phụ khoa nặng.

Siêu âm cấp cứu sản phụ khoa tại giường không chỉ là một kỹ thuật hỗ trợ, mà đã trở thành một phần không thể thiếu trong thực hành y khoa hiện đại. Với khả năng chẩn đoán nhanh, an toàn và hiệu quả, phương pháp này góp phần quan trọng trong việc giảm tỷ lệ biến chứng và tử vong mẹ. Để phát huy tối đa hiệu quả, cần đẩy mạnh đào tạo, chuẩn hóa quy trình và đầu tư thiết bị phù hợp. Khi đó, “con mắt thứ hai” này sẽ thực sự trở thành công cụ đắc lực, đồng hành cùng bác sĩ trong cuộc chiến giành lại sự sống cho người bệnh ngay tại giường./.

Siêu âm cấp cứu sản phụ khoa bệnh lý nặng tại giường: “Con mắt thứ hai” trong hồi sức hiện đại

KHOA CẬN LÂM SÀNG